

Ψ Η Λ Ο Ρ Ε Ι Τ Η Σ - Κ Ρ Η Τ Η

ορεινό Μαλεβύζι

Δ Η Μ Ο Ι Κ Ρ Ο Υ Σ Ω Ν Α & Τ Υ Λ Ι Σ Ο Υ

Το παρόν έντυπο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. (ΕΓΤΠΕ-Π) και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΑΚΟΜΜ - Ψηλορείτης Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Ανώγεια, 74051, Ρέθυμνο Τηλ.: 2834031402, Φαξ: 2831031058
<http://www.psiloritis.net.gr>, e-mail: leader@psiloritis.net.gr

Ο Τόπος

Στην Κρήτη, το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας, λίγα χιλιόμετρα νοτιοδυτικά από την πόλη του Ηρακλείου βρίσκεται η ιστορική επαρχία Μαλεβυζίου. Το ίδιο το όνομα Μαλεβύζι παραπέμπει στο ομώνυμο ενετικό κάστρο Malvicino στο χωριό Κεραμούτσι.

Οι δύο Δήμοι, του Κρουσώνα με έδρα τον Κρουσώνα και της

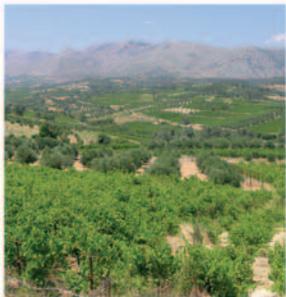
Τυλίσου με έδρα την Τύλισο, εκτείνονται στους ανατολικούς πρόποδες του Ψηλορείτη και οι έδρες τους Κρουσώνας και Τύλισος κρατούν την οικονομική και εμπορική ζωή της περιοχής. Υπάρχουν επίσης δεκάδες χωριά με πλατείες, με καφεενεδάκια και ταβέρνες έτοιμα να προσφέρουν στιγμές ξεκούρασης, γνωριμία του επισκέπτη με την καθημερινή ζωή των φιλόξενων κατοίκων και πλήθος περιηγήσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, βυζαντινά μνημεία αλλά και τόπους ιστορικής μνήμης των εθνικών αγώνων.

Το Μαλεβύζι είναι μια μεταβατική ζώνη. Μια είσοδος για το βουνό ή τον κάμπο, ένα τοπίο μοναδικό και ξεχωριστό. Στο σύνολό της η περιοχή αποτελεί ένα σκαλοπάτι από τον κάμπο του Ηρακλείου με τις

εύφορες καλλιεργήσιμες εκτάσεις στην ορεινή ζώνη του Ψηλορείτη. Μικρά ρέματα ξεκινούν από τις ανατολικές παρυφές του βουνού για να καταλήξουν στα βόρεια παράλια διακόπτοντας τις χαμηλές λοφοσειρές του κάμπου. Στην έξοδό τους από τα βουνά σχηματίζουν διαδοχικά φαράγγια, διαδρομές πανάρχαιες για το ιερό βουνό. Τους ίδιους δρόμους ακολουθεί και το σημερινό οδικό δίκτυο για να μεταφέρει τον επισκέπτη στην ορεινή ζώνη. Ασφάλτινες διαδρομές, αλλά και χωμάτινες για τους απαιτητικούς, διασχίζουν τα φαράγγια και σκαρφαλώνουν στα κακοτράχαλα βουνά προσφέροντας μοναδι-

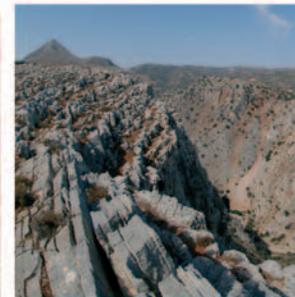
κές εμπειρίες και εικόνες της παρθένας Κρητικής ενδοχώρας. Παράλληλα, συνδέουν τα όμορφα χωριά του κάμπου με τα κεφαλοχώρια του βουνού, εξυπηρετώντας τις αλλοτινές ανάγκες ανταλλαγής προϊόντων και τις σημερινές της αναψυχής και επικοινωνίας. Από το Μαλεβύζι ξεκινά η παλιά εθνική οδός Ηρακλείου - Ρεθύμνου, που αποτελεί μια από τις ομορφότερες διαδρομές του νησιού, όπως και η πορεία προς τα ορεινά χωριά του Μυλοποτάμου. Οι περισσότεροι οικισμοί του Μαλεβυζίου είναι ριζίτες, γαντζωμένοι στη σκιά των απόκρημνων πλαγιών για να διαφεντεύουν τον εύφορο κάμπο. Ο Κρουσώνας, η Τύλισος, και οι Κορφές, είναι μερικοί από τους μεγαλύτερους της περιοχής. Ελάχιστοι είναι αυτοί που προτιμούν τη μοναξιά των βουνοκορφών και τον ήχο των προβάτων, όπως οι Γωνιές, το Ασυράκι, ο Καμαριώτης, το Μάραθος και η Δαμάστα.

Το ήπιο κλίμα με τις άφθονες βροχές τους χειμερινούς μήνες συνθέτει πανέμορφα τοπία με εναλλαγές καλλιεργούμενων εκτάσεων και φυσικών οικοσυστημάτων.

Η γεωλογία

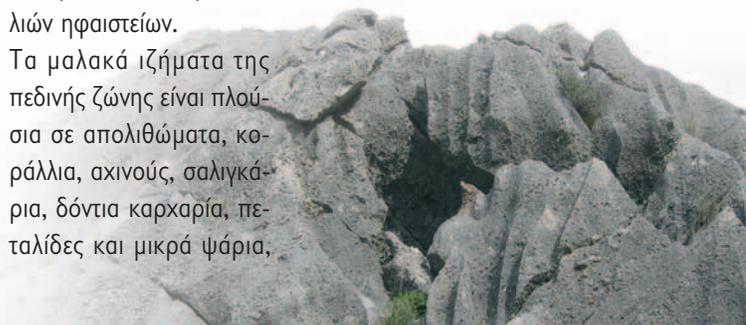
Το ανάγλυφο της περιοχής είναι αποτέλεσμα των ιδιαίτερων γεωλογικών διεργασιών και της διαφορετικότητας των πετρωμάτων της. Σαν μαχαιριά τα ασβεστολιθικά πετρώματα της ορεινής ζώνης διακόπτονται απότομα για να τα διαδεχθούν μαλακές άργιλοι και μάργες. Αυτό είναι και το όριο ανάμεσα στην πεδινή και ορεινή ζώνη, που οι γεωλόγοι χαρακτηρίζουν σαν ρήγμα.

Οι επίπεδοι ασβεστολιθικοί τοίχοι των ρηγμάτων, πλούστες στην ντοπιολαλιά, είναι εμφανείς σε διάφορες περιοχές όπως στην Τύλισο και στον Κρουσώνα.

Ο λόφος του Προφήτη Ηλία πάνω από τις Γωνιές εμφανίζει μια σημαντική ιδιαιτερότητα. Διαδοχικά, η μια πάνω από την άλλη παρουσιάζονται όλες οι ομάδες των πετρωμάτων της Κρήτης, λες και κάποιο χέρι φρόντισε να δημιουργήσει μια μικρή έκθεση για τον επισκέπτη. Κόκκινοι κερατόλιθοι, εναλλάσσονται με μπεζ ψαμίτες και πρασινωπές λάβες παλιών ηφαιστειών.

Τα μαλακά ιζήματα της πεδινής ζώνης είναι πλούσια σε απολιθώματα, κοράλλια, αχινούς, σαλιγκάρια, δόντια καρχαρία, πεταλίδες και μικρά ψάρια,

προκαλώντας τον περιηγητή να σκύψει πάνω στο βράχο για να ανακαλύψει τα μυστικά του.

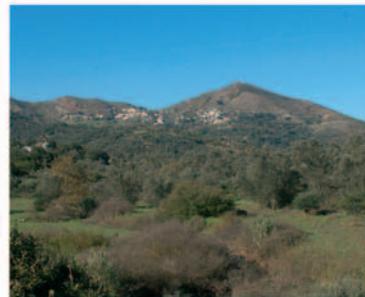
Πάνω στα βουνά μικρά οροπέδια ξεπροβάλλουν ανάμεσα στις κορυφογραμμές προσθέτοντας μικρές πράσινες πινελιές στο γκριζό των βράχων. Στο Λιβάδι, στη διαδρομή από Κρουσώνα προς τον Ψηλορείτη, ο επισκέπτης θα συναντήσει μικρά περβόλια με οπωροφόρα δέντρα, στον Έβδομο πάνω από τις Γωνιές πρόβατα και τα κατσίκια να βόσκουν ανάμεσα σε πρίνους, ενώ αν είναι τυχερός, στον Στρούμπουλα θα απολαύσει τον περήφανο καλπασμό των Γιωργα-

λίδικων αλόγων της Κρήτης που ασκούνται συχνά με τους αναβάτες τους. Εξίσου όμορφα είναι και τα μικρά φαράγγια που διασχίζουν τους ορεινούς όγκους. Το φαράγγι των Γωνιών μεταφέρει τον επισκέπτη στην όμορφη κοιλάδα του Σκλαβόκαμπου, ενώ αυτό της Αγίας Ειρήνης στον Κρουσώνα εντυπωσιάζει με την αγριάδα του. Το νερό της βροχής και των χιονιών έχει σκάψει τα ασβεστολιθικά πετρώματα αφήνοντας πίσω αναρίθμητες καταβόθρες και βάραθρα. Από τα πιο εντυπωσιακά είναι το Βουλισμένο

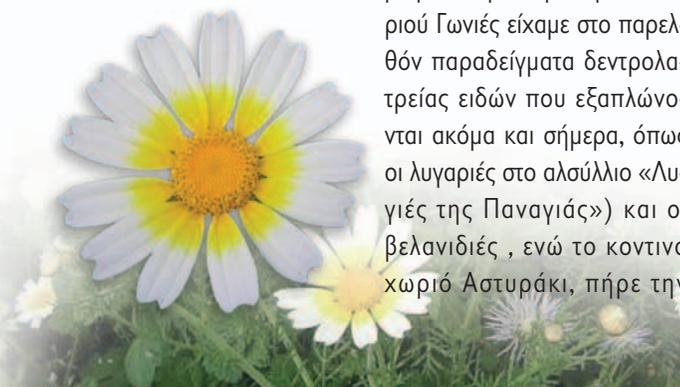

Αλώνι στο δρόμο για το Στρούμπουλα, ένας κρατήρας που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση της οροφής ενός σπηλαίου. Σε όλη την έκταση των ορεινών όγκων υπάρχουν πολλά μικρά ή μεγάλα σπήλαια που προσφέρονται για όλες τις απαιτήσεις. Τα σπήλαια του Δόξα πριν το Μάραθο και ο Χαϊνόσπηλιος στο Καμαράκι είναι βατά στην περιήγηση. Αντίθετα, ο Αρκαλόσπηλιος στο Μάραθο, του Καμηλάρη στην Τύλισο, η Σπηλιάρα στο Αστουράκι και ο Χώνος του Σάρκου, ένα από τα μεγαλύτερα σπήλαια της Ελλάδας και απαιτούν ειδικές γνώσεις σπηλαιολογίας.

Η Χλωρίδα

Η χλωρίδα του Μαλεβυζίου είναι χαρακτηριστική των χαμηλών υψομέτρων. Στα πεδινά, στις κατοικημένες περιοχές, κυριαρχούν οι ελαιώνες και τα αμπέλια. Βλάστηση που ευνοείται από τις ανθρώπινες επεμβάσεις (ανθρωπόφιλη) όπως οι μαντιλίδες και οι ξυνίδες κάνουν πολύ αισθητή την παρουσία τους ανάμεσα στα χωράφια. Στην περιοχή του χωριού Γωνιές είχαμε στο παρελθόν παραδείγματα δεντρολατρείας ειδών που εξαπλώνονται ακόμα και σήμερα, όπως οι λυγαριές στο αλσύλλιο «Λυγιές της Παναγιάς») και οι βελανιδιές, ενώ το κοντινό χωριό Αστουράκι, πήρε την

ονομασία του από τον αστύρακα, ένα από τα ομορφότερα δένδρα της Κρήτης, που ακόμα φυτρώνει στην περιοχή.

Λίγο πιο κάτω, στις πλαγιές του Γωνιανού Φαραγγιού, ο επισκέπτης μπορεί να μαζέψει ρίγανη και να θαυμάσει τις σταixelίνες, τις κενταύριες και το ενδημικό πλουμί. Το χειμώνα φυτρώνουν παντού κυκλάμινα. Βορειότερα, στο φαινομενικά γυμνό λόφο του Στρούμπουλα, διάφορα βολβώδη φυτά όπως τα ορέαστρα, τα κυκλάμινα, τα κολκικά προσπαθούν να προστατευθούν από τη βό-

σκηση φυτρώνοντας κάτω από αγκαθωτούς θάμνους όπως τα αχινοπόδια και τις αστοιβίδες. Ανηφορίζοντας από το χωριό Κρουσώνας στις παρυφές του δρόμου, χαρουπιές, πρίνοι και σφεντάμια εναλλάσσονται με λουτσιές, γαλαστοιβίδες και ασπαλάθους, ενώ ανάμεσά τους φυτρώνουν εντυπωσιακές ασκελετούρες, ασφόδελοι και ορχιδέες. Ο δρόμος καταλήγει σε ένα από τα ομορφότερα και σχετικά άγνωστα πρινοδάση του νομού αυτό του «Βρωμονερού».

Η πανίδα

Η θέση της περιοχής στο κέντρο του νησιού σε συνδυασμό με τις ομαλές πλαγιές του Ψηλορείτη, ο σημαντικός υγροβιότοπος του Αλμυρού και οι πυκνοί θαμνότοποι δημιουργούν μια μικρογραφία

ολόκληρης της Κρήτης στην περιοχή του Μαλεβυζίου. Τίποτε δεν δείχνει να λείπει! Αντιπρόσωποι τόσο από την ορεινή πανίδα των οροπεδίων, των πεδινών θαμνότοπων ή και δασών, των σπηλαίων, όσο και κάτοικοι των γλυκών ή υφάλμυρων νερών του νησιού, είναι όλοι συγκεντρωμένοι εδώ.

Ο υγρότοπος του Αλμυρού φιλοξενεί χέλια, κεφάλους, λαυράκια, γλίτσες κι αθερίνες, ενώ αντιπροσωπεύονται και τα τρία είδη των κρητικών αμφιβίων: ο δενδροβάτραχος (*Hyla arborea cretensis*), ο πράσινος φρύνος (*Bufo viridis*) και ο κρητικός βάτραχος (*Rana cretensis*). Επίσης, έξι είδη ερπετών είναι κοινά στη περιοχή: σαμιαμίθια (*Tarentola mauritanica*), νερόφιδα (*Natrix tessellata*), λιακόνια (*Chalcides ocellatus*), δεντρογαλιές (*Columber gemonensis*), πράσινες σαύρες (*Lacerta trilineata*) και ίσως ο πυκνότερος πληθυσμός νεροχελώνας (*Mauremys rivulata*) στο νησί.

Τεράστια φαίνεται και η σημασία του υγροτόπου στη μετανάστευση των πουλιών. Τουλάχιστον 175 είδη έχουν παρατηρηθεί κατά

την ευαίσθητη αυτή περίοδο, ενώ φαίνεται πως 30 απ' αυτά φωλιάζουν μέσα στον υγρότοπο. Μεταξύ των μεγάλων αρπακτικών πουλιών, ξεχωριστή στην περιοχή είναι και η εντυπωσιακή αποικία όρνιων της Κέρης, ενώ στη διαδρομή της παλιάς εθνικής οδού Ηρακλείου-Ρεθύμνου εύκολα μπορεί κανείς να παρατηρήσει μια μεγάλη ποικιλία από αρπακτικά πουλιά της Κρήτης. Εκτός των κοινών θηλαστικών του νησιού που χαρακτηρίζονται από πολύ μεγά-

λους πληθυσμούς στο Μαλεβύζι (ζουρίδες, ποντικοί και δασοποντικοί, σκαντζόχοιροι και καλιγιαννούδες), ιδιαίτερης σημασίας είναι η παρουσία της μικροσκοπικής ενδημικής μυγαλής, ενός σπάνιου και ευαίσθητου εντομοφάγου ζώου, με μέγεθος των ενήλικων ατόμων, μικρότερο από τα μωρά των κοινών ποντικών!

Η βιοποικιλότητα των σπηλαίων είναι πολύ μεγάλη στην επαρχία Μαλεβιζίου, λόγω του ιδιαίτερου καρστικού πλούτου (πάνω από 125 σπήλαια και 65 βάραθρα έχουν καταγραφεί στην περιοχή). Ορισμένα απ' αυτά συγκεντρώνουν (όπως ο "Χώνος" του Σάρκου) αρκετά προστατευόμενα είδη νυκτερίδων, αλλά και ενδημικές μορφές τυφλών, τρωγλόβιων ασπονδύλων.

Η Ιστορία - Τα μνημεία

Το τοπωνύμιο «Τύλισος» χρησιμοποιείται αδιάκοπα από την προϊστορικούς χρόνους ως σήμερα. Κατά τη μινωική εποχή γνώρισε μεγάλη ακμή το ανακτορικό κέντρο της Τυλίσου. Στους ιστορικούς χρόνους η Τύλισος υπήρξε αυτόνομη πόλη με δικό της νό-

μισμα. Κατά την Ενετοκρατία η ευρύτερη περιοχή υπαγόταν στην Καστελιανία Μαλεβυζίου. Υπήρξε κέντρο επαναστάσεων τόσο εναντίον των Ενετών όσο και τους χρόνους της τουρκικής κυριαρχίας. Τότε στα βουνά της περιοχής έδρασαν οι ανυπόταχτοι Χαϊνδες. Στον Κρουσώνα τον Ιούλη του 1822 έγινε μια θρυλική μάχη μέσα στην εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους, προστάτη του χωριού, όπου ηττήθηκαν 370 πρωτοπαλίκαρα του Σερίφ Πασά, με αποτέλεσμα την οπισθοχώρηση των Τούρκων από τον κάμπο της Μεσσαράς. Οι Γωνιές υπήρξαν σημαντικό επαναστατικό κέντρο έτσι το 1830 οι Οθωμανοί εκτέλεσαν 75 κατοίκους του χωριού.

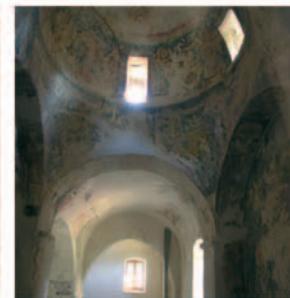
Στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έδρασαν οι ένοπλες ομάδες του Ψηλορείτη, με κορυφαίο γεγονός της αντίστασης το σαμποτάζ της Δαμάστας, που στάθηκε η αφορμή για την εκτέλεση 30 ανδρών και την ισοπέδωση του χωριού. Σημαίνουσα αρχαιολογική θέση έχουν το ανακτορικό συγκρότημα της Τυλίσου και το λατρευτικό σπήλαιο Τράπεζας. Κοντά στις Γωνιές μπορούμε να επισκεφτούμε το Μινωικό μέγαρο του Σκλαβόκαμπου καθώς και το Ιερό κορυφής στη θέση Φιλιόρημο ενώ στον Κρουσώνα στη θέση Κούπος έχει αποκαλυφθεί γεωμετρικός οικισμός καθώς και νεκρόπολη στη θέση Χοιρόμαντρες. Σε όλη την επαρχία Μαλεβυζίου διασώζονται

υδραυλικά έργα όπως οι κρήνες στην Τύλισο, στο Καμάρι και στον Καμαριώτη καθώς και η πάνω παλιά βρύση στον Κρουσώνα. Έχουν αναστηλωθεί κτήρια προβιομηχανικής τεχνολογίας όπως οι νερόμυλοι στις Γωνιές και στο Σάρχο και ο ανεμόμυλος των αρχών του 20^{ου} αιώνα στις Γωνιές. Στους οικισμούς ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κεντρικές πλατείες και τα πετρόκτιστα οικήματα. Στην Τύλισο θαυμάζουμε τα νεοκλασικά κτήρια όπως και τον παραδοσιακό οικισμό Κατσιλαδοχώρι. Στο Κεραμούτσι η λιθόστρωτη πλατεία με την μουριά δεσπόζει ενώ στα χωριά Καμάρι, Καμαριώτης και Γωνιές τα πετρόκτιστα σπίτια είναι εξαιρετικής αρχιτεκτονικής,

καθώς και το παλιό Δημοτικό σχολείο Αηδονοχωρίου. Οι ανατολικές υπώρειες του Ψηλορείτη φιλοξενούν μεγάλο αριθμό μοναστηριών. Βόρεια του χωριού Κιθαρίδα βρίσκεται η βυζαντινή μονή Παναγίας Ελεούσας που είναι ένα από τα αρχαιότερα γνωστά μοναστήρια της Κρήτης. Η μονή της Αγίας Ειρήνης στον Κρουσώνα ήκμασε κατά τη Ενετοκρατία, καταστράφηκε ολοσχερώς κατά την επανάσταση του 1821 και σήμερα κατοικείται από πολυπληθή γυναικεία μοναστική αδελφότητα.

Κοντά στο χωριό Λουτράκι βρίσκεται η ιστορική μονή της Ιερουσαλήμ. Στις Κορφές σώζεται το άλλοτε αγιορείτικο μετόχι της Παναγίας Καβαλλαράς ενώ μεταξύ Μαράθου και Φόδελε βρίσκεται η μονή Αγίου Παντελεήμονα. Στην περιοχή θα συναντήσουμε αναρίθμητες εκκλησίες της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου. Εξέχουσα θέση για τη χριστιανική λατρεία σε όλη την περιοχή κατέχει ο ναός του Αγίου Μύρωνα στην ομώνυμη κωμόπολη. Σημαντικοί από αρχαιολογική άποψη είναι οι τοιχογραφημένοι ναοί της Παναγίας στο Κεραμούτσι και της Μεταμορφώσεως του Χριστού στην Τύλισο του 14^{ου} αι. Στην τρίκλιτη βασιλική του Αγίου Γεωργίου στον Καμαριώτη του 16^{ου} αι. ενδιαφέρον παρουσιάζει το οικόσημο των Καλλέργων σε συνδυασμό με το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου, σύμβολο της Βενετικής εξουσίας. Ο επισκέπτης μπορεί να προσκυνήσει στο ναό της Παναγίας της Κεράς και τον ιστορικό ναό του Αγίου Χαραλάμπους στον Κρουσώνα.

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες

Οι κάτοικοι του Μαλεβυζίου μεγαλωμένοι στη σκιά του Ψηλορείτη, κρατούν σθεναρά τις παραδόσεις τους και αγαπούν τον τόπο τους περισσότερο. Μένουν ριζωμένοι στον τόπο που τους γαλούχησε και ανάθρεψε και παλεύουν με τα στοιχεία της φύσης, την κατοκράχλη γη, τα χιονισμένα ριζοβούνια που διαπερνούν οι παγωμένοι αέρηδες. Ο επισκέπτης δεν θα συναντήσει στο Μαλεβύζι πολυτελείς τουριστικές υποδομές και ανέσεις, μα θα αφουγκραστεί την καρδιά του

ιερού βουνού θα σμίξει με ανθρώπους ωραίους, με αρχαιοπρεπή παρουσιαστικό που έχουν περπατήσει σπιθαμή προς σπιθαμή τον Ψηλορείτη και ακούν στη σιγαλιά το φτερούγισμα του γυπαετού, τα πολύβουα μελίτσια που ρουφάν τη θυμαρίσια γύρη και τα κουδούνια των προβάτων τους ένα ένα χωριστά. Εδώ χτυπά ακόμα ο παλμός της ορεινής Κρήτης που γεύεται ως το μεδούλι την κάθε στιγμή με τον ήχο της κρητικής λύρας, με μαντινάδες και Μαλεβυζιώτικο χορό.

Η περιοχή του Μαλεβυζίου, λόγω της ορεινής γεωμορφολογίας της είναι κτηνοτροφική. Η παραγωγή γάλακτος, κρεάτων και τυροκομικών προϊόντων είναι οι σημαντικές πηγές εσόδων για τους κατοίκους της περιοχής. Η μελισσοκομία είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη και το μέλι διατίθεται και τυποποιημένο. Στα προϊόντα της περιοχής κυρίαρχη θέση κατέχει το περίφημο Μαλεβυζιώτικο κρασί που παραπέμπει σύμφωνα με ερευνητές στην παλιά ποικιλία

Malvazia του μεσαίωνα. Επίσης το ελαιόλαδο της περιοχής είναι εξαιρετικής ποιότητας ενώ πασίγνωστη είναι η βρώσιμη σταφιδολιά του Μαράθου. Πάνω από τον Κρουσώνα στο οροπέδιο Λιβάδι παράγονται νοστιμότατα αχλάδια και μήλα βιολογικής καλλιέργειας. Στα πιο πεδινά καλλιεργούνται οπωροκηπευτικά και εσπεριδοειδή. Οι τρεις συνεταιρισμοί γυναικών του Μαράθου του Κρουσώνα και Κορφών αποτελούν επιτυχημένα μοντέλα συνεργασίας και παράγουν άριστα προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής με ντόπια υλικά και τοπικές συνταγές. Αναζητήστε ανεπιφύλακτα τα πρατήριά τους! Στη μονή Αγίας Ειρήνης στον Κρουσώνα οι καλόγριες δημιουργούν μοναδικά χειροποίητα εργόχειρα.

Η φιλοξενία - Οι εκδηλώσεις

Στο Μαλεβύζι η παράδοση διατηρείται ζωντανή όλο το έτος. Οι μεγάλες γιορτές της χριστιανοσύνης και τα πανηγύρια των πολιούχων αγίων προσφέρουν μοναδικές ευκαιρίες για σμίξιμο.

Τα καλοκαίρια οι Δήμοι Τυλίσου και Κρουσώνα και οι σύλλογοι

προσφέρουν πολιτιστικές εκδηλώσεις στα χωριά. Ξεχωρίζουν η γιορτή του Κρουσανιώτη βοσκού στο Βρωμονερό, η γιορτή Σουλτανίνας τον Αύγουστο στις Κορφές, όπου διοργανώνεται και παγκρήτιος διαγωνισμός μαντινάδας και η γιορτή κερσιού στο Σάρχο. Το χειμώνα διοργανώνεται η γιορτή της σταφιδολιάς στο Μάραθος Δήμου Τυλίσου, επίσης ο Πολιτιστικός Αύγουστος στην Τύλισο, η γιορτή Μπακαλιάρου στην Τύλισσο και γιορτή τσικουδιάς στον Καμαριώτη. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ιππικοί αγώνες στο όρος Στρούμπουλα.

Οι περιηγήσεις

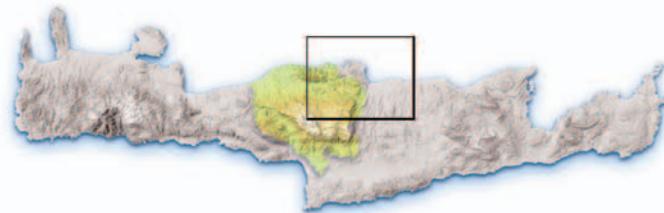
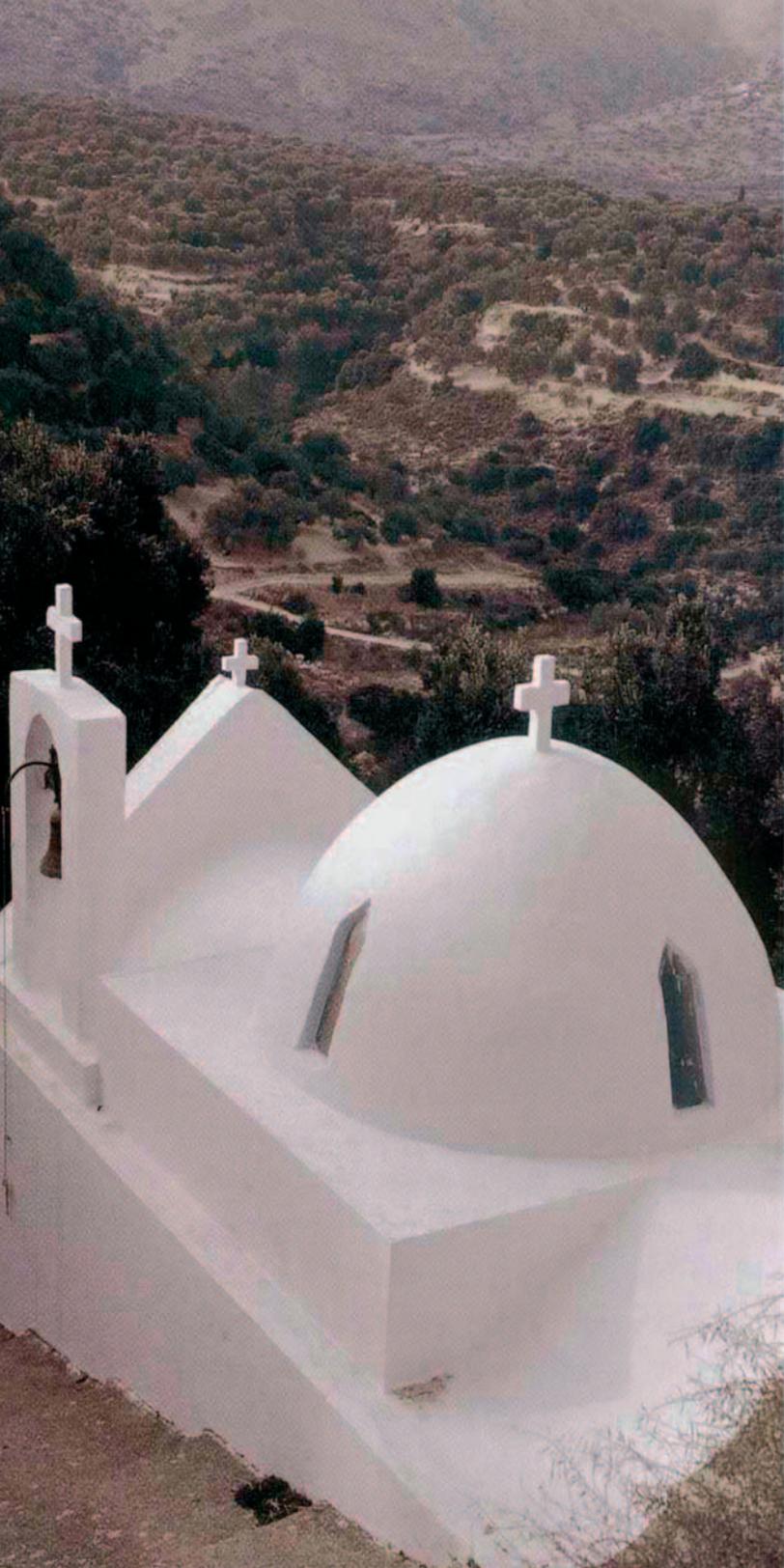
Η περιοχή παρουσιάζει ήπια τουριστική ανάπτυξη με μικρά αγροτουριστικά καταλύματα και πολλές ταβέρνες στα χωριά.

Επισκέψιμα είναι το Λαογραφικό Μουσείο Σάρχου και Δαμάστας. Για πιο κοσμική ζωή η πόλη του Ηρακλείου είναι πολύ κοντά ενώ

για απολαυστικά μπάνια προσφέρονται ο όρμος της Αγίας Πελαγίας και το Φόδελε καθώς και οι βόρειες ακτές της Κρήτης.

ΚΡΗΤΗ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΜΑΛΕΒΥΖΙ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: View Master

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΕΙΡΗΝΗ ΚΛΑΔΟΥ - ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΚΟΜΜ - ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. Ο.Τ.Α., ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΗΙ FIDELITY, VIEW - MASTER, ΕΙΡΗΝΗ ΚΛΑΔΟΥ, ΚΑΛΟΥΣΤ ΠΑΡΑΚΑΜΙΑΝ,
ΦΟΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ, ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΩΝ ΚΡΟΥΣΩΝΑ ΚΑΙ ΤΥΛΙΣΟΥ
COPYRIGHT ΧΑΡΤΗ: MEDITERRANEO EDITIONS